

**M.Com Semester - 3 (CBCS) Examination**  
**OCT/NOV-2025 (AS PER SYLLABUS YEAR JUNE-2024)**  
**Advanced Cost & Financial Accounting (Ele-2 (New-23))**

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

**Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ બાબુલાલ કંપની લી. ની માર્ચ 2024 ની માહિતી નીચે આપેલ છે

(૨૦)

| વિગત                       | રકમ રૂ.                      |
|----------------------------|------------------------------|
| ઉત્પાદન(એકમો)              | 2,000/-                      |
| વેચાણ (એકમો)               | 1,800(એકમદીઠ રૂ.50 ની કિમતે) |
| પ્રત્યક્ષ માલસામાન         | 25,000/-                     |
| પ્રત્યક્ષ મજૂરી            | 15,000/-                     |
| પ્રત્યક્ષ ખર્ચ             | 2,000/-                      |
| ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચ : ચલિત | 5,000/-                      |
| : સ્થિર                    | 2,000/-                      |
| વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ : ચલિત  | 1,000/-                      |
| : સ્થિર                    | 2,500/-                      |
| વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચ : ચલિત   | 5,000/-                      |
| : સ્થિર                    | 8,000/-                      |

ઉપરોક્ત માહિતી ના આધારે આવક નું પત્રક તૈયાર કરો

- (1) સમાવેશી પડતર પદ્ધતિ
- (2) સીમાંત પડતર પદ્ધતિ

અથવા

પ્રશ્ન.૧ નીચેની માહિતી CD મેન્યુફેક્ચરીંગ કંપની લી.ની ઉત્પાદન ને લગતી માહિતી આપેલ છે.

| વિગત        | 2023       | 2024       |
|-------------|------------|------------|
| વેચાણ (રૂ.) | 4,00,000/- | 4,80,000/- |
| નફો (રૂ.)   | 40,000/-   | 56,000/-   |

ગણતરી કરો :-

- (1) નફા-જથ્થાનો ગુણોત્તર
- (2) સ્થિર ખર્ચા
- (3) જ્યારે વેચાણ રૂ. 3,60,000/- હોય ત્યારે નફો
- (4) જ્યારે નુકસાન રૂ. 8,000/- હોય ત્યારે વેચાણ
- (5) 80,000/- નફો કમાવવા માટે જરૂરી વેચાણ
- (6) સમતુલ્ય બિંદુ (રૂપિયામાં)
- (7) રૂ. 3,00,000/-ના વેચાણે સલામતીગાળો

| ક્રમ નો. | વિગત                                                | રકમ રૂ.    |
|----------|-----------------------------------------------------|------------|
| 1        | દેવાદારો પાસેથી મળ્યા                               | 50,000/-   |
| 2        | ઘાલખાધ                                              | 20,000/-   |
| 3        | લેણદાર ને ચુકવ્યા                                   | 1,00,000/- |
| 4        | મશીનરી પર નો ઘસારો                                  | 20,000/-   |
| 5        | કાચો નફો                                            | 80,000/-   |
| 6        | રોકડ વેચાણ                                          | 70,000/-   |
| 7        | તૈયાર માલ                                           | 44,000/-   |
| 8        | વેચાણ અને વિતરણ ખર્ચ ચૂકવ્યો                        | 60,000/-   |
| 9        | કારખાના ખર્ચ ફાળવ્યો                                | 40,000/-   |
| 10       | કારખાના ખર્ચ ચૂકવ્યો                                | 18,000/-   |
| 11       | પ્રત્યક્ષ ખર્ચ ચૂકવ્યો                              | 1,00,000/- |
| 12       | સામાન્ય નિષ્ક્રિય સમય ની મજૂરી                      | 20,000/-   |
| 13       | પ્રત્યક્ષ મજૂરી ઉત્પાદન ખાતે લઈ જવામાં આવે          | 50,000/-   |
| 14       | પરોક્ષ મજૂરી                                        | 30,000/-   |
| 15       | એક ઉત્પાદન પરથી બીજા ઉત્પાદન પર માલસામાન ની ફેરબદલી | 20,000/-   |
| 16       | સ્ટોર્સ માંથી વેપારી ને માલસામાન પરત                | 10,000/-   |
| 17       | માલસામાન નો સામાન્ય બગાડ                            | 5,000/-    |
| 18       | ઉત્પાદન વિભાગ ને આપેલ પરોક્ષ માલસામાન               | 20,000/-   |
| 19       | માલસામાનની ખરીદી નો ખર્ચ                            | 1,000/-    |
| 20       | માલસામાનની ઉધાર ખરીદી                               | 5,00,000/- |

અથવા

પ્રશ્ન.૨ નીચેની માહિતી માંથી, કારખાનામાં સામાન્ય નિયંત્રણ ખાતાઓ લખો જ્યાં ખર્ચ અને નાણાકીય ખાતાઓ એકીકૃત હોય છે. અને 31 માર્ચ 2024 ના રોજ કાચું સરવૈયું તૈયાર કરો:

૧ એપ્રિલ, ૨૦૨૩ ના રોજ ખાતા ની બાકી રૂ.

|                    |          |
|--------------------|----------|
| શેર મૂડી           | ૧,૫૦,૦૦૦ |
| રિઝર્વ             | ૩૭,૫૦૦   |
| દેવાદાર            | ૩૦,૦૦૦   |
| પ્લાન્ટ અને મશીનરી | ૧,૮૭,૫૦૦ |
| લેણદાર             | ૪૫,૦૦૦   |
| બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ    | ૬૦,૦૦૦   |
| કાચો માલ           | ૭૫,૦૦૦   |

વર્ષ દરમિયાન થયેલા વ્યવહારો:

|                                |          |
|--------------------------------|----------|
| કાચા માલની ખરીદી               | ૧,૨૦,૦૦૦ |
| ઉત્પાદન માટે ખરીદાયેલ કાચો માલ | ૧,૫૦,૦૦૦ |
| કાચો માલ હાથ પર ૩૧ માર્ચ ૨૦૨૪  | ૩૯,૦૦૦   |
| પ્રત્યક્ષ વેતન                 | ૧,૪૨,૫૦૦ |
| ઉત્પાદન માટે પ્રત્યક્ષ વેતન    | ૧,૩૯,૫૦૦ |

|                                    |          |
|------------------------------------|----------|
| કારખાના ખર્ચ                       | ૧,૩૧,૨૫૦ |
| કારખાના ખર્ચ ઉત્પાદન પરનો ખર્ચ     | ૧,૩૯,૫૦૦ |
| વેચાણ અને વિતરણ ખર્ચ               | ૧૫,૦૦૦   |
| તૈયાર માલ ઉત્પાદન (કિંમત પર)       | ૨,૮૬,૫૦૦ |
| તૈયાર માલ - વેચાણ (વેચાણ કિંમત પર) | ૪,૨૯,૦૦૦ |
| લેણદારોને ચુકવણી                   | ૧,૨૭,૫૦૦ |
| દેવાદારો પાસેથી રસીદો              | ૪,૫૦,૦૦૦ |

પ્રશ્ન.૩ ગ્રીષ્મા કંપનીના ચોપડામાંથી મેળવેલ માહિતી પરથી બિનસંકલિત હિસાબી પદ્ધતિ દ્વારા જરૂરી ખાતા અને તા. (૧૫) ૩૧-૦૩-૨૦૨૫ ના રોજ કાયું સરવૈયુ બનાવો.

તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૪નાં રોજનું કાયું સરવૈયું

| વિગત                             | ઉધાર રૂ. | જમા રૂ. |
|----------------------------------|----------|---------|
| માલસામાન ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું  | ૩૦,૦૦૦   | -       |
| ચાલુ કામ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું  | ૫,૦૦૦    | -       |
| તૈયાર માલ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું | ૧૫,૦૦૦   | -       |
| સામાન્ય ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું   | -        | ૫૦,૦૦૦  |
|                                  | ૫૦,૦૦૦   | ૫૦,૦૦૦  |

| વર્ષ દરમિયાન ના વ્યવહારો:            | રકમ રૂ.  |
|--------------------------------------|----------|
| માલસામાન ની ખરીદી                    | ૫૦,૦૦૦   |
| સપ્લાયરો ને માલ પરત                  | ૫,૦૦૦    |
| ઉત્પાદન અંગે આપેલ પ્રત્યક્ષ માલસામાન | ૪૦,૦૦૦   |
| ઉત્પાદન અંગે આપેલ પરોક્ષ માલસામાન    | ૨,૫૦૦    |
| પ્રત્યક્ષ મજૂરી ચુકવી                | ૨૪,૦૦૦   |
| પરોક્ષ મજૂરી ચુકવી                   | ૧,૦૦૦    |
| કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ                  | ૧૭,૫૦૦   |
| ઉત્પાદન ખાતે વસુલ કરેલ કારખાના ખર્ચ  | ૧૬,૦૦૦   |
| વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ                   | ૧૨,૫૦૦   |
| ઉત્પાદન ખાતે વસુલ કરેલ વહીવટી ખર્ચ   | ૧૫,૦૦૦   |
| વર્ષ દરમિયાન થયેલ તૈયાર માલ ની પડતર  | ૯૦,૦૦૦   |
| વેચેલ માલ પડતર કિંમતે                | ૧,૦૦,૦૦૦ |
| વેચાણ ખર્ચ ચુકવ્યો                   | ૬,૦૦૦    |
| વેચાણ ખર્ચ ફાળવ્યો                   | ૫,૦૦૦    |
| વેચાણ                                | ૧,૨૫,૦૦૦ |

અથવા

પ્રશ્ન.૩ સોન કંપની લિમીટેડ બિનસંકલિત હિસાબી પદ્ધતિ દ્વારા તેના હિસાબો રાખે છે. તા. ૦૧-૦૧-૨૦૨૪ ની કેટલીક બાકીઓ નીચે મુજબ છે

| વિગત                             | ઉધાર રૂ. | જમા રૂ. |
|----------------------------------|----------|---------|
| માલસામાન ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું  | ૧૧,૦૦૦   | -       |
| ચાલુ કામ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું  | ૧,૩૦૦    | -       |
| તૈયાર માલ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું | ૬,૦૦૦    | -       |
| સામાન્ય ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતું   | -        | ૧૮,૩૦૦  |
|                                  | ૧૮,૩૦૦   | ૧૮,૩૦૦  |

વર્ષ 2024 ના દરમિયાન ના વ્યવહારો :

| વિગત                                        | રકમ રૂ. |
|---------------------------------------------|---------|
| માલસામાન ની ખરીદી                           | 10,500  |
| ઉત્પાદન માટે માલ પૂરો પાડવામાં આવ્યો        | 7,500   |
| ઉત્પાદન માટે પરોક્ષ માલ પૂરો પાડવામાં આવ્યો | 1,500   |
| સીધી મજૂરી ચૂકવવામાં આવી                    | 1,000   |
| પરોક્ષ મજૂરી                                | 200     |
| કારખાના ખર્ચ ચૂકવ્યો                        | 600     |
| ઉત્પાદન ખાતે વસુલ કરેલ કારખાના ખર્ચ         | 2,200   |
| વહીવટી ખર્ચ ચૂકવ્યો                         | 640     |
| ઉત્પાદન ખાતે વસુલ કરેલ વહીવટી ખર્ચ          | 650     |
| તૈયાર માલનું ઉત્પાદન                        | 9,500   |
| વેચાણ                                       | 17,000  |
| વેચેલ માલ પડતર કિંમતે                       | 12,000  |

કંપનીના પડતરના ચોપડામાંથી મેળવેલ ઉપરોક્ત માહિતી પરથી પડતર ખાતાવહીમાં જરૂરી ખાતા

અને તા. 31-12-2024 ના રોજ કાચું સરવૈયું બનાવો

- પ્રશ્ન.૪ (A) બેચ માર્કિંગનો અર્થ શું છે અને બેચ માર્કિંગના પ્રકારો સમજાવો (૦૮)
- (B) બેલેન્સ સ્કોર કાર્ડના ફાયદા અને મર્યાદાઓ વર્ણવો (૦૭)
- અથવા

- પ્રશ્ન.૪ ટ્રેક નોંધ લખો
- (A) આંતર પેઢી તુલના ના ફાયદા અને મર્યાદા (૦૮)
- (B) સમાન પડતર પદ્ધતિના હેતુઓ (૦૭)

### ENGLISH VERSION

- Que.1 Following details are related to Babulal Company Ltd. for March-2024. (20)

| Particulars                       | Amount Rs                           |
|-----------------------------------|-------------------------------------|
| Production (Units)                | 2,000/-                             |
| Sales (Units)                     | 1,800(Per unit selling price Rs.50) |
| Direct Material.                  | 25,000/-                            |
| Direct Wages.                     | 15,000/-                            |
| Direct expenses.                  | 2,000/-                             |
| Production overhead : Variable    | 5,000/-                             |
| : Fixed                           | 2,000/-                             |
| Administrative overhead :Variable | 1,000/-                             |
| : Fixed                           | 2,500/-                             |
| Selling overhead : variable       | 5,000/-                             |
| : Fixed                           | 8,000/-                             |

From the above particulars prepare Income statement.

- (1) Absorption costing.
- (2) Marginal costing.

OR

- Que.1 The following information is related to production of CD manufacturing company ltd

| Particulars  | 2023       | 2024       |
|--------------|------------|------------|
| Sale (Rs.)   | 4,00,000/- | 4,80,000/- |
| Profit (Rs.) | 40,000/-   | 56,000/-   |

**Calculate:-**

- (1) P/V Ratio.
- (2) Fixed expenses.
- (3) Profit where sale is Rs.3,60,000/-
- (4) Loss where sale is Rs. 8,000/-
- (5) Sales to earn profit of Rs.80,000/-
- (6) Break-even point (In Rupees)
- (7) When actual sales is Rs.3,00,000/-, margin of safety.

Que.2 Rupa Ltd. keeps their accounts by Integrated accounting system. Write journal entries from the following transactions (20)

| Sr. No | Particulars                                                 | Rs         |
|--------|-------------------------------------------------------------|------------|
| 1      | Cash received from Debtors                                  | 50,000/-   |
| 2      | Bad Debts                                                   | 20,000/-   |
| 3      | Cash paid to Creditors                                      | 1,00,000/- |
| 4      | Depreciation on machinery                                   | 20,000/-   |
| 5      | Gross Profit                                                | 80,000/-   |
| 6      | Cash sales                                                  | 70,000/-   |
| 7      | Finished goods                                              | 44,000/-   |
| 8      | Selling and Distribution overhead paid                      | 60,000/-   |
| 9      | Factory overhead absorbed                                   | 40,000/-   |
| 10     | Production overhead paid                                    | 18,000/-   |
| 11     | Direct expenses paid                                        | 1,00,000/- |
| 12     | Wages for normal Ideal time                                 | 20,000/-   |
| 13     | Direct Labour transfer to production                        | 50,000/-   |
| 14     | Indirect Labour                                             | 30,000/-   |
| 15     | Material transfer from one production to another Production | 20,000/-   |
| 16     | Material Returned to supplier                               | 10,000/-   |
| 17     | General wastage of material.                                | 5,000/-    |
| 18     | Indirect material given to production                       | 20,000/-   |
| 19     | Expenses For purchase of material                           | 1,000/-    |
| 20     | Credit purchase of material                                 | 5,00,000/- |

OR

Que.2 From the following information, write up Control Accounts in the General Ledger of a factory where cost and financial accounts are integrated and prepare a Trial Balance as on 31st March 2024:

**Ledger Balance as on April 1, 2023 were Rs.**

|                     |          |
|---------------------|----------|
| Share capital       | 1,50,000 |
| Reserve             | 37,500   |
| Sundry Debtors      | 30,000   |
| Plant and Machinery | 1,87,500 |
| Sundry Creditor     | 45,000   |
| Bank Overdraft      | 60,000   |
| Raw Materials       | 75,000   |

**Transactions during the year:**

|                                           |          |
|-------------------------------------------|----------|
| Raw Materials Purchases                   | 1,20,000 |
| Raw materials purchased to production     | 1,50,000 |
| Raw materials in hand 31 March 2024       | 39,000   |
| Direct wages                              | 1,42,500 |
| Direct wages charged to production        | 1,39,500 |
| Production overhead                       | 1,31,250 |
| Production overhead charged to production | 1,39,500 |
| Selling and Distribution Overhead         | 15,000   |
| Finished goods Production (at cost)       | 2,86,500 |
| Finished goods - sales (at selling price) | 4,29,000 |
| Payment to creditors                      | 1,27,500 |
| Receipts from Debtors                     | 4,50,000 |

- Que.3 Grishma uses the information obtained from the company's books to create the necessary accounts (15)  
and prepare a Trial Balance as on 31st March 2025:

**Trial Balance as at 31-03-2024**

| Particulars                         | Debit Rs.     | Credit Rs.    |
|-------------------------------------|---------------|---------------|
| Store Ledger Control A/c            | 30,000        | -             |
| Work in progress Ledger Control A/c | 5,000         | -             |
| Finished goods Ledger Control A/c   | 15,000        | -             |
| General Ledger Control A/c          | -             | 50,000        |
|                                     | <b>50,000</b> | <b>50,000</b> |

| Transactions during the year:                  | Rs.      |
|------------------------------------------------|----------|
| Purchase of stores                             | 50,000   |
| Stores return to supplier                      | 5,000    |
| Stores supplied for Production                 | 40,000   |
| Indirect Stores supplied for Production        | 2,500    |
| Direct wages paid                              | 24,000   |
| Indirect wages paid                            | 1,000    |
| Factory expenses paid                          | 17,500   |
| Factory expenses absorbed by production        | 16,000   |
| Administrative expenses paid                   | 12,500   |
| Administrative expenses absorbed by production | 15,000   |
| Production of finished goods during the year   | 90,000   |
| Cost of goods sold                             | 1,00,000 |
| Selling expenses paid                          | 6,000    |
| Selling expenses absorbed                      | 5,000    |
| Sales                                          | 1,25,000 |

OR

- Que.3 The following information and transaction have been taken from "SON" Ltd. Cost Accounts as on 1-1-2024.

| Particulars                         | Debit Rs.     | Credit Rs.    |
|-------------------------------------|---------------|---------------|
| Store Ledger Control A/c            | 11,000        | -             |
| Work in progress Ledger Control A/c | 1,300         | -             |
| Finished goods Ledger Control A/c   | 6,000         | -             |
| General Ledger Control A/c          | -             | 18,300        |
|                                     | <b>18,300</b> | <b>18,300</b> |

Transaction during 2024 the year were as under :

|                                           | Amount (Rs.) |
|-------------------------------------------|--------------|
| Purchase of store                         | 10,500       |
| Store supplied for production             | 7,500        |
| Indirect store supplied for production    | 1,500        |
| Direct wages Charge to production         | 1,000        |
| Indirect wages                            | 200          |
| Factory expenses paid                     | 600          |
| Factory expenses absorbed by production   | 2,200        |
| Administrative expenses paid              | 640          |
| Recovered of Administrative overhead exp. | 650          |
| Production of finished goods              | 9,500        |
| Sales                                     | 17,000       |
| Cost of goods sold                        | 12,000       |

Prepare Necessary Accounts in the Cost ledger and also Prepare Trail Balance as on 31-12-2024

- Que.4 (A) What do mean of Bench Marking and explain the types of Bench Marking. (08)  
(B) Describe advantages and Limitations of Balanced Score Card (07)

OR

- Que.4 **Write on Short note**  
(A) Benefits and Limitations of Inter-Firm comparison (08)  
(B) Objectives of uniform costing (07)

\*\*\*\*\*